



پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

نظام اخلاقی اسلام

درس: نهم

استاد: محب الرحمن رحمانی

m.rahmany@kardan.edu.af

فهرست

- سوء ظن
- نتیجه گیری
- منابع مضمون
- فهرست
- مرور مختصر به در گذشته
- نتایج متوقع از درس
- نمونه های رزایل اخلاقی فردی
- دروغ و اثر آن
- تکبر و خود سازی
- استهزاء و تمسخر
- غیب و تهمت



مرور مختصر به درس گذشته

• رزایل اخلاقی انفرادی:

• ریا

○ تعریف ریا

○ اثر ریا

○ حکم ریا

○ مذمت ریا

○ راه درمان ریا



نتایج متوقع از درس

فهمیدن عناوین ذیل نتایج متوقع این درس میباشد:

- نمونه های رزایل اخلاقی فردی
- دروغ و اثر آن
- تکبر و خود سازی
- استهزاء و تمسخر
- غیب و تهمت
- سوء ظن
- نتیجه گیری





پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

نمونه های از رذایل اخلاقی فردی

رذایل اخلاقی عبارت از آن ارشادات الهی در قرآن مجید و فرموده پیامبر اسلام در احادیث متعدد میباشد که انسان مومن و مسلمان را از انجام دادن آن منع نموده و مرتکب آنرا به عقوبت های شدید دنیوی و اخروی بیم داده است.

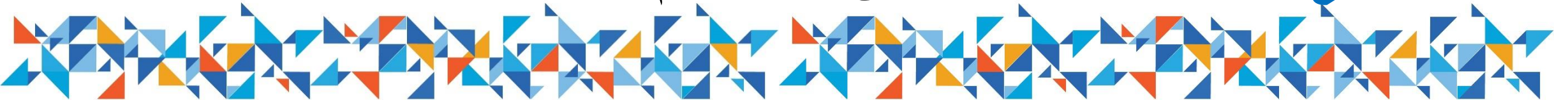
• 1- **دروغ:** دروغ عبارت از عدم مطابق کلام با واقع الامر است .

دروغ سر چشمه تمام بد بختی های جامعه انسانی میباشد، چنانچه پیامر صلی الله علیه و سلم میفرماید:

ایاکم و الکذب فان الکذب یهدی الی الفجور وان الفجور یهدی الی النار، وان الرجل لیکذب حتی یکتب عندالله کذاباً.

شهادت دروغ: {فاجتنبوا الرجس من الاوثان واجتنبوا قول الزور} "فرقان"

استثناء در دروغ: در میان دو مسلمان که اشتی کند، و یا هم زوجین



تکبر و خودسازی

○ **کبر** در لغت بمعنای بزرگی و عظمت می باشد که در حق الله ذوالجلال درست و برای مخلوق الله لازم و شایسته نیست که کبر نماید. **(وله الکبرياء فی السموت والارض وهوالعزیزالحکیم)**
جائیه/37

کبر در اصطلاح انسان ها: چنانچه در حدیث ذکر است: **«الکبر بطرُالحق وغمطُ الناس»** کبر سرکشی از حق و تحقیر و کم شمردن مردم می باشد .
○ تکبر و خود خواهی شیوه های بسیار زیاد دارد.

- 1- **فخر نمودن بر دیگران:** خداوند در قرآن کریم فرموده است: **{ان الله لایحب من کان مختالا فخورا}**
- 2- **رو گشتاندن:** در حدیث شریف آمده است که برای مسلمان جایز نیست که برادر مسلمان خود را بیشتر از سه روز ترک کند.
- 3- **عبث و بی هدف رفتن در راه:** خداوند جل جلاله سخنان لقمان را چنین حکایت می کند: **{واذ قال لقمان**

لابنائه وهو یعظه یا بنی لا تشربک بالله} لقمان



سوء ظن

• **سوء ظن:** سوء ظن یکی از رذایل اخلاقی و غیر انسانی بوده انسان را از راه راست و برخورد نیک با دیگران مانع می‌گردد. خداوند کریم می‌فرماید:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ} (الحجرات: 12)

• «ای مؤمنان! از بسیاری از گمان‌های بد بپرهیزید که بی شک برخی از گمان‌ها، گناه است. و به

کنجکاو و تجسس (در کارهای دیگران) نپردازید و از یکدیگر غیبت نکنید. آیا هیچ یک از شما

دوست دارد که گوشت برادر مرده اش را بخورد؟ بی گمان از این کار نفرت دارید. و تقوای الله

پیشه کنید. به یقین الله، توبه پذیر مهربان است.».





استهزاء، تمسخر و لقب گذاری

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ { (الحجرات: 11)

«اي مؤمنان! هيچ گروهی نباید گروه دیگری را مسخره کند؛ چه بسا (آنها که مسخره می شوند) از اینها (که مسخره می کنند) بهتر باشند. و نیز زنان نباید سایر زنان را مسخره نمایند. چه بسا زنانی که مسخره می شوند از زنانی که مسخره می کنند، بهتر باشند. و به عیب جویی از یکدیگر نپردازید و همدیگر را با لقب های زشت صدا نزنید. پس از ایمان آوردن، فسق و بدکاری، نام و رسم بدی است. و کسانی که توبه نکنند، ستمکارند.»





غیبت

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ} (الحجرات:

(12)

«اي مؤمنان! از بسياري از گمان هاي بد پرهيزيد که بي شک برخي از گمان ها، گناه است. و به کنجکاوِي و تجسس (در کارهاي ديگران) نپردازيد و از يکديگر غيبت نکنيد. آيا هيچ يک از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده اش را بخورد؟ بي گمان از اين کار نفرت داريد. و تقواي الله پيشه کنید. به يقين الله، توبه پذير مهربان است.»



نتیجه گیری

- رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید بهترین شما کسی است که دارای اخلاق عالی باشد و هر کسیکه با بندگان اخلاق کرده نمیتواند عبادت الله متعال را هم ادا کرده نمیتواند . مسلمان باید در تمام عرصه های زندگی خود الگو خود را رسول الله صلی الله علیه وسلم گرفته و همیشه صدق ، تواضع ، صبر و حیاء داشته باشد .



منابع مضمون

1. إحياء علوم الدين للإمام الغزالي
2. أخلاق المسلم للشيخ وهبة الزحيلي
3. د اسلامي حاکمانو اخلاق او صفات للشيخ عبدالباقي حقاني
4. تربية الاولاد للشيخ عبدالله ناصح علوان
5. تحفة الدعاة لإصلاح الرعية والرعاة، دعوت و ارشاد جلب جذب كمپسون
6. خلق المسلم للشيخ محمد الغزالي





پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشکر